

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

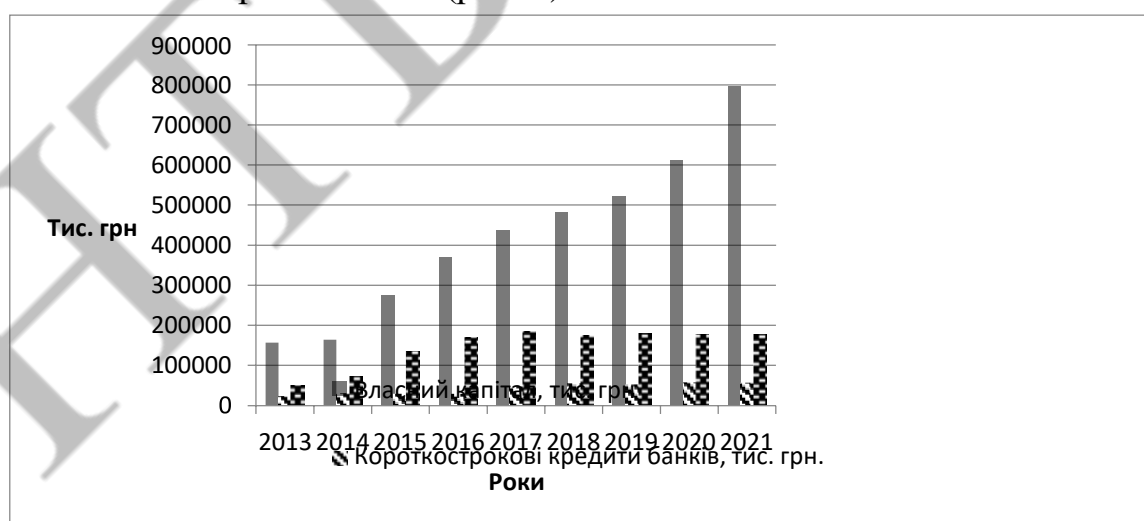
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МАРКЕТИНГ ЯК ДЕТЕРМІНАНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Бахчиванжи Л.А., к.е.н., доцент, Богач В.М., аспірант
Одеський національний технологічний університет
Клейбатенко А.О., здобувач СВО «магістр»
Одеський державний аграрний університет

Економічні потрясіння, що останнім часом спостерігаються в підприємницькому середовищі аграрного сектору, обумовили потребу в пошуку дієвих інструментів залучення інвестицій з метою формування фінансового потенціалу як детермінанти конкурентоспроможності підприємств. Беззаперечними є й висновки про причинно-наслідкові зв'язки фінансових стратегій та конкурентоспроможності суб'єктів економіки [1], що дає чіткі орієнтири у пошуку напрямів та інструментів підвищення ефективності фінансового менеджменту. Одним із таких інструментів по праву має стати інвестиційний маркетинг.

Останнім часом значна кількість наукових публікацій присвячена різним аспектам інвестиційного маркетингу: формуванню ринкового середовища та виробничо-економічних рішень у сфері інвестицій, підходу до вибору інвестиційного проекту та узгодження інтересів з інвесторами. Але пріоритетним аспектом, який привертає увагу науковців і практиків, є шляхи залучення інвестицій [2, с. 335], що цілком обумовлено триваючими процесами капіталізації підприємств аграрного сектору.

Аналіз фінансової складової діяльності підприємств аграрного сектору демонструє суттєву капіталізацію аграрних підприємств за період з 2013 по 2021 рік включно (рис. 1).

Рис. 1. Динаміка власного капіталу та поточної заборгованості підприємств аграрного сектору економіки України

Джерело: побудовано автором за даними державної служби статистики [3]

Незважаючи на суттєву капіталізацію підприємств (власний капітал за досліджуваний період збільшився з 15 млрд до майже 800 млрд грн), поточна заборгованість залишається сталою на рівні понад 200 млрд грн, що негативно позначається на фінансовому потенціалі підприємств аграрного сектору.

В окремих аграрних підприємствах Одеської області, що є малими суб'єктами господарювання, ситуація суттєво відрізняється від середньої по Україні. Так, в приватному підприємстві «Єдність» Одеського району Одеської області на протязі 2018-2020 рр. мали місце негативні зміни в процесі капіталізації (скорочення авансованого капіталу на 7,8 % за три роки), на протязі 2019 – 2020 рр. операційна діяльність та діяльність в цілому виявилась збитковою (табл. 1)

Таблиця 1. Динаміка фінансових результатів діяльності ПП "Єдність" Одеського району Одеської області, тис. грн

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2020 р. до 2018 р., %
Чистий дохід від реалізації продукції	31365,00	29266,00	18960,00	60,4
Собівартість реалізованої продукції	23552,00	29526,00	22415,00	95,17
Валовий прибуток	7813,00	-	-	-
Валовий збиток	-	260	3455,00	x
Чистий прибуток	6362,00	-	-	x
Чистий збиток	-	339	4459	x
Авансований капітал	48680	49679	44860	92,2

Джерело: побудовано за даними фінансової звітності ПП «Єдність»

Певні негативні зміни спостерігались і в підприємствах інших організаційно-правових форм. У досліджених товариствах з обмеженою відповідальністю (табл. 2) темпи зростання авансованого капіталу в окремі роки перевищували темпи зростання прибутку від реалізації або супроводжувались суттєвим скороченням фінансових результатів від реалізації (ТОВ «Трофімова»).

Таблиця 2. Динаміка прибутку від реалізації продукції та авансованого капіталу (тис. грн) в товариствах з обмеженою відповідальністю Одеського району Одеської області

Роки	ТОВ «Евріка»				ТОВ «Трофімова»			
	прибуток від реалізації	% до 2017 р.	авансований капітал	% до 2017 р.	прибуток від реалізації	% до 2017 р.	авансований капітал	% до 2017 р.
2017	28 768	100,0	176 313	100,0	18634	100,0	50932	100,0
2018	30 374	105,6	212 968	120,8	14249	76,5	58204	114,3
2019	37 532	123,6	200 566	113,8	5936	31,9	47309	92,9
2020	21 230	56,6	194 872	110,5	3243	17,4	51528	101,2

2021	65 993	310,8	241 365	136,9	3908	21,0	53612	105,3
------	--------	-------	---------	-------	------	------	-------	-------

Джерело: побудовано за даними фінансової звітності досліджуваних підприємств

Аналогічна ситуація мала місце і державних аграрних підприємствах області, зокрема в ДП «Експериментальна база «Дачна» (табл. 3).

Таблиця 3. Динаміка прибутку від реалізації продукції та авансованого капіталу в ДП «Експериментальна база «Дачна» СГ НЦНС Одеського району Одеської області

Роки	Прибуток від реалізації		Авансований капітал	
	тис. грн	до 2018 р., %	тис. грн	до 2018 р., %
2018	5557	100,0	26790	100,0
2019	3973	71,5	26942	100,6
2020	3403	61,2	27732	103,5
2021	4524	81,4	28020	104,6

Джерело: побудовано за даними фінансової звітності підприємства

Про зменшення розміру фінансового потенціалу досліджуваних аграрних підприємств та низький рівень ефективності управління його формуванням та розвитком, зниження рівня ліквідності та платоспроможності свідчать суттєве зниження прибутків або наявність збитків в окремі роки, зниження швидкості обороту капіталу, перевищення темпів зростання авансованого капіталу над темпами зростання прибутку або збитковість підприємств, значні суми простроченої заборгованості в абсолютному виразі, незбалансованість темпів зростання дебіторської та кредиторської заборгованості та інші негативні явища в структурі капіталу та його динаміці.

Така ситуація є характерною для підприємств з недиверсифікованою діяльністю. Натомість в ТОВ «Евріка», де має місце не лише виробнича, а й маркетингова диверсифікація та подовження ланцюга доданої вартості, в практику фінансового менеджменту запроваджено інвестиційний маркетинг, спостерігається тенденція до зростання фінансового потенціалу на тлі суттєвих темпів зростання прибутку, що перевищують темпи зростання авансованого капіталу. На користь подовження ланцюга доданої вартості свідчать показники ТОВ «Евріка», де за досліджуваний період завдяки диверсифікації діяльності та поглибленій переробці власної та закупленої сировини, вдалося за 5 років утричі збільшити прибуток від реалізації продукції, майже на 37 % - авансований капітал, що цілком відповідає «золотому правилу» економіки та фінансів підприємства, дає можливість формувати та розвивати фінансовий потенціал.

Інвестиційний маркетинг відкриває можливості мобілізації інвестиційних ресурсів для формування фінансового потенціалу не лише з власних джерел, а й орієнтує на можливу участь у всіх програмах

державної та міжнародної підтримки для аграрних підприємств, що сьогодні в умовах розбудови цифрової економіки та державних інституцій є доступним виключно через Державний аграрний реєстр або Дію [4]. Через зазначену онлайн - платформу аграрні підприємства «можуть подати заявку на отримання державних субсидій, цільових, субсидованих кредитних програм та позик. На цьому ж порталі доступна інформація про наявні програми державної підтримки та є можливість подати заявку онлайн» [4].

Висновки. Ефективне управління фінансовим потенціалом сільськогосподарського підприємства повинно стимулювати суб'єкт господарювання до оптимізації фінансових ресурсів, досягнення оптимальної структури капіталу, зміцнення позицій на ринку та впровадження інноваційних технологій виробництва. Дієвим інструментом ефективного управління фінансовим потенціалом аграрних підприємств по праву має стати інвестиційний маркетинг, який дозволить вирішити такі головні завдання: розширити асортиментний портфель фінансових ресурсів підприємства; збільшити дохідну частину бюджету підприємства; оптимізувати витрати підприємства, обґрунтувати заходи щодо диверсифікації джерел фінансових ресурсів та їх мобілізації.

Література

1. Лагодієнко В. В. Фінансова стратегія та конкурентоспроможність підприємства: причинно-наслідкові зв'язки [Електронний ресурс] / Володимир Лагодієнко, Ольга Каламан. Сучасні технології комерційної діяльності і логістики : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 21–22 трав. 2020 р., м. Київ / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана»; [редкол.: О. І. Олексюк (відп. за вип.) та ін.]. Електрон. текст. дані. Київ : КНЕУ, 2020. С. 292–294.
2. Базь М.О. Інвестиційний маркетинг як детермінант конкурентоспроможності підприємств на ринку інвестицій / М. О. Базь, Є. А. Домашева // Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". - 2015. - № 12. - С. 333-338. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2015_12_49.
3. Показники балансу підприємств. Необоротні та оборотні активи, власний капітал та зобов'язання великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності. Державна служба статистики. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 31.03.2023).
4. Шульга В. Підтримка аграрного сектору в умовах воєнного стану: що варто знати? URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/213396_pdtrimka-agrarnogo-sektoru-v-umovakh-vonnogo-stanu-shcho-var-to-znati (дата звернення 31.03.2023).

ЗМІСТ

1.	<i>Voicilaş Dan-Marius</i> RESEARCH ON BIOECONOMY POTENTIAL IN ROMANIA.....	3
2.	<i>Gangan Iulian</i> THE DEVELOPMENT OF ECOLOGICAL MARKETING AS A STRATEGIC OPTION OF THE ENTERPRISE.....	7
3.	<i>Мірошниченко І.С.</i> РЕГЛАМЕНТАЦІЯ СУЧАСНОГО ПРОЦЕСУ СЕК'ЮРИТИЗАЦІЇ В УКРАЇНІ	9
4.	<i>Koldovskyi Artem</i> IMPACT OF NEW CENTRAL BANK DIGITAL CURRENCIES ON MACROECONOMIC STABILITY.....	12
5.	<i>Іваницька О.М.</i> ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ SIGMA/OECD ТА ЇХ ЕВОЛЮЦІЯ.....	15
6.	<i>Піддубний В.А., Красножон С.В.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ПРИ РОЗРОБЦІ МАЛОВІДХОДНИХ, ЕНЕРГО- І РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА	18
7.	<i>Андрущенко Н.В., Морозова Г.С.</i> ЦИФРОВА ВАЛЮТА ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ (СВДС): ПЕРЕВАГИ, НЕДОЛІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	21
8.	<i>Бахчиванжи Л.А., Богач В.М., Клейбатенко А.О.</i> ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МАРКЕТИНГ ЯК ДЕТЕРМІНАНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	26
9.	<i>Безверхий К.В., Мазуренко Н.В.</i> АУДИТОРСЬКИЙ КОНСАЛТИНГ: ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	30
10.	<i>Березовська Л. В., Мельник А.Р.</i> БРЕНДИНГ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БРЕНДУ.....	34
11.	<i>Бочарова Н.А., Яровий І.О.</i> РОЛЬ СТЕЙКХОЛДЕР-МЕНЕДЖМЕНТУ У ПІДТРИМЦІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНІ ВИКЛИКИ.....	37
12.	<i>Внукова Н.М.</i> ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНДУСТРІЇ 4.0 В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	42